

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Cobzac Elena, Mardari Dumitru, Ghervas Maria,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigore, prin care sa solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, în cauza penală în privința lui

Aftenii Grigori XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 23.11.2011 – 23.12.2011

instanța de apel: 03.03.2012 – 03.07.2012

instanța de recurs ordinar: 12.12.2012 – 19.02.2013

instanța de apel: 18.03.2013 – 28.04.2015

instanța de recurs ordinar: 12.08.2015 – 10.11.2015

instanța de apel: 14.12.2015 – 08.06.2017

instanța de recurs ordinar: 05.12.2017 – 10.01.2018

instanța de recurs ordinar: 11.09.2018 – 02.04.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 13 decembrie 2011, Aftenii Grigori a fost condamnat în baza art. 188 alin. (4) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost dispusă încasarea de la Aftenii Grigori a prejudiciului material în beneficiul părților vătămate: Caraman Iulia - 3700 lei; Caraman Olga – 24400 lei; Caraman Alexandru – 14700 lei; Glazcov Nicolae – 10000 lei și Jigan Andrei - 330 lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat că, Aftenii Grigori, locuitorul XXXXX, la 07.10.2010 în jurul orei 02:00, aflându-se în XXXXX, împreună

și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane, urmărind scopul comiterii unui atac tâlhăresc în privința lui Caraman Iulia, având cagule pe cap, fiind înarmați cu o armă de foc de model nestabilit și cuțite, au pătruns în domiciliul lui Caraman Iulia din XXXXX, unde amenințându-i pe persoanele care se aflau în domiciliu, și anume Caraman Iulia, Caraman Alexandru, Caraman Olga, Glazcov Nicolae și Jigan Andrei, cu arma de foc și cuțite, cu vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, în mod deschis au sustras un laptop de model „Samsung S 520” cu costul de 12000 lei, un aparat de fotografiat de model „Sony DSC-W150” cu costul de 3000 lei, un telefon mobil model „Samsung D 842” cu costul de 2000 lei, un telefon mobil de model „Samsung M 7600” cu costul de 2000 lei, un telefon mobil de model „Samsung S 5230” cu costul de 1500 lei, un telefon mobil de model „Motorola” cu costul de 1000 lei, 60000 de ruble RUS, cu sine costul unei ruble RUS conform ratei oficiale de schimb de 0,3952 MDL, în sumă de 23712 lei RM, 300 de dolari SUA cu sine costul unui dolar SUA conform ratei oficiale de schimb de 3540,93 lei, o brățară din aur cu costul de 9 000 lei RM, o brățară pentru dame cu costul de 4000 lei RM, un lăncșor din aur cu pandantiv din aur în forma de 2 îngerași cu costul de 3000 lei RM, un inel din aur cu piatră de culoare verde cu costul de 3500 lei RM, un inel din aur în formă de frunză cu costul de 1200 lei RM, un inel din aur cu costul de 1500 lei RM, un set din inel din argint cu piatră de culoare verde și cercei din argint cu costul de 500 lei RM, 2 inele din aur pentru logodnă cu costul de 2300 lei RM, un inel din aur în formă de o inimioară cu costul de 1200 lei RM, un inel din aur în forma unui ochi pe jumate cu pietre cu costul de 1200 lei RM, 3 perechi de cercei din aur cu costul total de 5000 lei RM, un inel din aur în forma literei „Z” cu costul 1200 lei RM, o brățară pentru dame cu costul de 2500 lei RM, un ghiozdan cu costul de 200 lei RM, un ceas mecanic german de culoare aurie cu costul de 1200 lei RM, cauzându-le astfel părților vătămăte un prejudiciu material în proporții mari în sumă de 97552,3 lei RM.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Aftenii Grigori, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

3.1. În motivarea apelului declarat, avocatul a menționat că:

- instanța de judecată în sentință sa bazat pe concluzii care vin în contradicție cu circumstanțele reale ale pricinii, iar probele administrate nu dovedesc faptele incriminate inculpatului;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.10.2010 (f.d.7-8), întocmit de către ofițerul de urmărire penală a Serviciului de Urmărire Penală a Comisariatului de Poliție Căușeni, Platon L., cu participarea specialistului Veste Maxim și a părții vătămate Caraman Iulia, este nul datorită faptului că este contrar art. 118 alin. (4), 260 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, conform cărora obiectele descoperite în timpul cercetării la fața locului și ridicate se împachetează, se sigilează, pachetul se semnează și despre aceasta se face mențiune în procesul verbal. Procesul verbal se citește tuturor persoanelor care au participat la efectuarea acțiunii de urmărire penală, explicându-li-se, totodată, că au dreptul de a face obiecții, iar acestea urmează să fie consemnate în procesul verbal. Fiecare pagină a procesului verbal se semnează de persoana care îl întocmește, precum și de persoanele care au participat la efectuarea acțiunii de urmărire penală. Procesul-verbal nominalizat n-a fost semnat de către toate persoanele care au participat la efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală;

- potrivit art. 87 alin. (4) Cod de procedură penală, înainte de începerea acțiunii procesuale la care participă specialistul, organul de urmărire penală stabilește identitatea și competența specialistului, domiciliul lui, îi explică drepturile și obligațiile și îl previne de răspunderea pentru refuzul sau eschivarea de a-și îndeplini obligațiile. Aceasta se consemnează în procesul-verbal al acțiunii respective și se certifică prin semnătura specialistului. Aceste prevederi legale n-au fost respectate, specialistului nu i-au fost comunicate drepturile și obligațiile despre răspunderea penală, conform art.312 Cod penal. Respectiv, recurentul a menționat că obiectele descoperite și ridicate n-au fost sigilate și semnate;

- rapoartele de expertiză medico-legală nr.404, 405 și 407 din 07.10.2010 (f.d.106-108), au fost întocmite în limba rusă, prin aceasta încălcându-se prevederile art. 16, 85 Cod de procedură penală, din care cauză, conform art. 94 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, aceste probe nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, datorită faptului că inculpatului i-a fost încălcat dreptul de a fi asigurat cu traducător, cât și dreptul la un proces echitabil drept prevăzut de art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale;

- faptul că inculpatul a fost supus, de către colaboratorii de poliție, constrângerii fizice și psihice se confirmă prin cercetarea tehnico-științifică prezentată instanței de către apărare, de cercetarea telefoanelor mobile de model „Nokia X2” care aparține soției inculpatului, „Nokia Expres Music” care aparține inculpatului, privind schimbul de mesaje la data 07.10.2010, ora 12:38-12:53;

- în ședința de judecată inculpatul a declarat că el nu putea să transmită și să recepționeze mesaje la data și ora indicată în telefonul mobil - rubrica mesaje, deoarece el la data de 07.10.2010 ora 10:00 a fost reținut de către colaboratorii de poliție, de către ei fiind ridicat telefonul mobil. Argumentele invocate de către inculpat se confirmă prin încheierea de prelungire a duratei termenului de arest preventiv, în care se indică că el a fost reținut la 07.10.2010, ora 10:00.

4. Prin Decizia Curții de Apel Bender din 03 iulie 2012, s-a respins apelul ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe.

4.1. Motivând soluția, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatului în prevederile art. 188 alin. (4) Cod penal, iar probele care au fost puse la baza hotărârii atacate au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, demonstrându-se vinovăția inculpatului Aftenii Grigori.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, avocatul Cevdari Vladimir a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În susținerea recursului declarat, avocatul a expus următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor relevante, totodată, a indicat că la baza sentinței de condamnare au fost puse acte procedurale inadmisibile și nule, iar în decizia instanței de apel nu se motivează admiterea sau respingerea temeiurilor și motivelor invocate de către apărare;

- argumentând soluția privind vinovăția inculpatului, instanța de apel a făcut trimitere la unele probe ale acuzării fără a le cerceta în ședința de judecată;

- explicațiile inculpatului, a părților vătămate, n-au fost cercetate în ședința de judecată cu respectarea cerințelor art. 368 Cod de procedură penală. Părțile participante la proces n-au solicitat citirea explicațiilor depuse de către inculpat și a părților vătămate la urmărirea penală. Mai

mult, aceste explicații conform procesului verbal al ședinței de judecată, n-au fost citite în instanța de apel;

- concluzia instanței de apel precum că declarațiile inculpatului depuse în ședința de judecată se infirmă prin explicațiile depuse de el la urmărirea penală cât și de declarațiile depuse de către părțile vătămate este contrară pct. 9) alin. (1) art. 94 Cod de procedură penală coroborat cu art. 389 Cod de procedură penală. Conform acestor prevederi legale explicațiile respective nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece ele n-au fost cercetate, în modul stabilit, în ședința de judecată.

În drept, recursul a fost întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19.02.2013, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Cevdari Vladimir, decizia instanței de apel a fost casată total și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției, instanța de recurs a menționat că, instanța de apel a ignorat stipulările art. 414 alin. (1), 336 alin. (3) pct. 6), 8), 24 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece nu a consemnat în procesul verbal al ședinței de judecată (f.d.649, vol.1) nici o probă din cele la care se referă în descriptivul deciziei sale și pe care și-a întemeiat soluția adoptată, adică nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea tuturor probelor în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate de către prima instanță fără a le verifica public și nemijlocit în ședința de judecată, acestea nefiind reflectate în procesul verbal al ședinței de judecată, adică nu și-a motivat în mod legal soluția adoptată. Totodată, au fost ignorate și prevederile art. 435 Cod de procedură penală, deoarece potrivit deciziei contestate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor indicate în apelul avocatului.

Mai mult, ambele instanțe au pus la baza hotărârii de condamnare depozițiile inculpatului făcute în cadrul urmăririi penale, despre recunoașterea vinovăției, deși inculpatul a declarat în fața instanței că aceste mărturii au fost obținute prin aplicarea față de el a constrângerii fizice de către comisarul CP Căușeni. Însă, instanța nu a luat în considerare aceste afirmații, deoarece prin ordonanța din 23 februarie 2011 procurorul a dispus: „a nu începe urmărirea penală pe declarațiile lui Aftenii Grigori, precum că a fost maltratat de către comisarul CPR Căușeni, Gălbineanu

Valeriu, din lipsa faptului infracțiunii” (f.d.458), dar verificând versiunea enunțată de inculpat, instanțele de judecată au omis să se expună asupra circumstanței conținute în partea descriptivă a ordonanței nominalizate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei.

Astfel, circumstanțele expuse denotă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat apelul declarat în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și a adoptat o hotărâre, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2015, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat de avocatul Cevdari Vladimir în interesele inculpatului Aftenii Grigori cu menținerea sentinței fără modificări.

7.1. Motivând soluția emisă, instanța de apel a stabilit că sentința a fost pronunțată public la 13.12.2011, la pronunțarea dispozitivului sentinței fiind prezenți avocații Cașu Alexandru, Cevdari Vladimir, Pălărie Dumitru și acuzatorul de stat Moruz Ghenadie, fapt ce se confirmă prin procesul verbal al ședinței de judecată din 13.12.2011 (f.d.551, Vol.1). La 09.01.2012 în adresa participanților la proces a fost expediată copia sentinței integrale fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele cauzei penale (f.d.589-595 Vol.1). La 12.01.2012 i-a fost eliberată avocatului Cevdari Vladimir copia sentinței fapt ce se confirmă prin nota informativă anexată la materialele cauzei penale (f.d.595 Vol.1). La 14.02.2012 avocatul Cevdari Vladimir în interesele inculpatului a depus cerere de apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia, ca fiind ilegală, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat (f.d.597).

La 20.02.2012 potrivit plicului anexat la materialele cauzei penale (f.d.596a) avocatul Cevdari Vladimir în interesele inculpatului Aftenii Grigori a expediat cererea de apel în adresa Curții de Apel Bender.

Din considerentele menționate, instanța de apel a ajuns la concluzia că avocatul Cevdari Vladimir a omis termenul de depunere a apelului fără careva motive întemeiate. Mai mult, acesta nu a invocat în ședința instanței de apel careva argumente sau probe care ar fi demonstrat că a omis termenul din motive întemeiate.

8. Împotriva deciziei instanței de apel, a înaintat recurs ordinar avocatul Berezovschi Adrian în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În susținerea recursului declarat, avocatul a susținut următoarele:

- instanța de apel susține că la 09.01.2012 a fost expediată în adresa avocatului sentința motivată fapt stabilit printr-o scrisoare anexată la materialele cauzei. De asemenea, recurentul a punctat că la 12.01.2012 sentința a fost eliberată avocatului Cevdari Vladimir, fapt stabilit prin nota informativă anexată la materialele cauzei. Cererea de apel a fost depusă la 14.02.2012, dar a fost considerată depusă peste termen, fapt cu care recurentul nu este de acord, deoarece se face referire la acte unde nu este nici o dovadă că avocatul a primit sentința motivată la 12.01.2012, este doar o informare că sentința a fost expediată avocatului, dar careva avize privind primirea actului expedit nu este anexat la materialele cauzei. Materialele la care face referire instanța de apel denotă faptul că avocatul a primit doar dispozitivul sentinței, iar partea motivată a sentinței a fost primită mai târziu. Astfel, dacă apare o situație incertă privind circumstanțele cauzei respective, Codul penal prevede că orice incertitudine se tratează în folosul inculpatului, prin urmare în cazul din speță, în care nu sunt probe veridice și pertinente în vederea stabilirii cu certitudine a faptului când a fost primită sentința motivată, atunci aceasta se prezumă că a fost primită în termen.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 noiembrie 2015, a fost admis recursul avocatului Berezovschi Adrian, a fost casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

9.1. Motivând soluția emisă, instanța de recurs a apreciat ca lipsită de temei concluzia instanței de apel privind respingerea apelului declarat ca depus peste termen, după cum a fost incorectă și concluzia potrivit căreia sentința redactată a fost înmănată avocatului la 12.01.2012.

Instanța de recurs a menționat că, la data pronunțării sentinței, 13.12.2011, erau aplicabile prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția anului 2003, care expres prevede că termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau, în cazul înaintării cererii în condițiile art. 399 alin. (1), de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit art. 399 alin.(2) al aceluiași Cod, în cazul redactării sentinței, copia de pe sentința redactată se înmânează, imediat după semnarea acesteia, inculpatului arestat, iar celorlalte părți li se comunică în scris despre semnarea sentinței redactate și, la cererea acestora, li se înmânează copia.

Totodată, instanța de recurs a constatat că dispozitivul sentinței a fost pronunțat la 13.12.2011, iar copia sentinței redactate a fost expediată la 09.01.2012 procurorului, inculpatului și părților vătămate, dar nicidecum și avocatului Cevdari Vladimir. Nota informativă anexată la vol.I, f.d.595a, nu confirmă faptul că avocatul a primit copia sentinței redactate la 12.01.2012 în situația în care aceasta nu este semnată de însăși avocat, mai mult ca atât, este vizibil faptul "lipirii" ei la materialele cauzei și numerotării cu indice suplimentar, după ce acestea au fost cusute și numerotate conform Instrucțiunii cu privire la ținerea manuală a lucrărilor de secretariat în judecătorii și curțile de apel. Instanța de apel nu a luat în considerație înscrisul efectuat de avocatul Cevdari Vladimir pe coperta dosarului (vol.I) în care ultimul a indicat că a luat cunoștință cu sentința redactată la 01.02.2012, astfel că termenul de declarare a apelului urma a fi calculat din data respectivă.

Instanța de recurs, a mai menționat că instanța de apel incorect a reținut data expedierii apelului ca fiind 20.02.2012 fixat pe partea verso a plicului (f.d.596), corect urmând a fi reținută data de 16.02.2012 de pe fața plicului respectiv. Reieșind din cele menționate, instanța de recurs a statuat că apelul avocatului Cevdari Vladimir este declarat în termenul prevăzut de lege.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către Cevdari Vladimir, cu menținerea sentinței contestate.

10.1. Motivând soluția emisă, instanța de apel a menționat că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, și au fost apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Respectiv, instanța de apel a constatat că starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Referindu-se la argumentele apelantului privind încălcările organului de urmărire penală admise la etapa urmăririi penale, instanța de apel le-a apreciat ca fiind neîntemeiate, deoarece din materialele cauzei, rezultă că la terminarea urmăririi penale, când învinuitul Aftenii Grigori a luat cunoștință cu materialele cauzei în prezența apărătorului Pălărie Dumitru (vol.I, f.d.326-327) și nu a menționat despre nulitatea actelor procedurale

efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că partea apărării a fost de acord cu legalitatea actelor respective. În continuare, instanța de apel a menționat că sentința cuprinde elementele definitorii condamnării prevăzute la art.394 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, astfel este descrisă fapta criminală considerată ca fiind dovedită, forma și gradul de vinovăție a inculpatului, motivele și consecințele infracțiunii săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, nu există temei pentru a le da o nouă apreciere probelor administrate în cauză, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, deoarece sunt motivate obiectiv și legal, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

11. Împotriva deciziei instanței de apel, avocatul Berezovschi Adrian în numele inculpatului Aftenii Grigori, a declarat recurs ordinar prin care a solicitat casarea sentinței și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, cu pronunțarea unei decizii de achitare a lui Aftenii Grigori de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (4) Cod penal.

11.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- instanța de apel în decizia adoptată la 08 iunie 2017 doar a copiat argumentarea primei instanțe, expusă în sentința de condamnare. Asupra argumentelor apărătorului invocate în cererea de apel, instanța de apel nu s-a expus, ci doar prin fraze de ordin general, le-a apreciat ca fiind neîntemeiate, fără a se expune asupra fiecăruia în parte;

- instanța de apel a omis executarea indicațiilor instanței ierarhic superioare expuse în decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10.11.2015. Instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului cu privire la maltratarea lui Aftenii Grigori în cadrul urmăririi penale, în pofida faptului că instanța de recurs a indicat în decizia sa omisiunea dată, pe care la rejudecare instanța de apel trebuia să o repare;

- instanța de apel nu a luat în considerare nici faptul că prima instanță nu s-a expus asupra eficienței anchetei de investigare a pretensei maltratări a inculpatului, ci doar a expus respingerea probei apărării, a raportului tehnico-științific de stabilire a urmelor de electrocutare, fără a

expune careva argumente. În conformitate cu art. 10 Cod de procedură penală, toate organele și persoanele participante la procesul penal sunt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei. Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrângere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzut de prezentul cod. În desfășurarea procesului penal nimeni nu poate fi supus la tortură sau la tratamente cu cruzime, inumane ori degradante, nimeni nu poate fi deținut în condiții umilitoare nu poate fi silit să participe la acțiuni procesuale care lezează demnitatea umană. Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia sau cu acordul ori consimțământul său tacit. Recurentul a considerat că urmărirea penală s-a efectuat cu abateri de la normele legale, iar probele dobândite la urmărirea penală întru confirmarea învinuirii înaintate lui Aftenii Grigore urmează a fi declarate inadmisibile;

- probele care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, cum ar fi rapoartele de expertiză, procese verbale de cercetare la fața locului, de ridicare, etc., care conțin neclarități și dubii care nu pot fi înlăturate, în temeiul art. 8 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului și nu pot servi temei pentru o hotărâre de condamnare a acestuia. În asemenea condiții, când probele directe dobândite cu participarea inculpatului, pe care se bazează sentința și decizia instanței de apel de condamnare sunt administrate cu încălcările normelor legale, iar alte probe pertinente, concludente, utile și veridice care în ansamblul lor ar corobora între ele, nu au fost prezentate în instanța de judecată și nici nu pot fi la moment prezentate, toate aceste încălcări urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a acestuia;

- instanța de apel, în mod repetat, nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, eroare ce a fost stabilită și de instanța ierarhic superioară și nu a fost înlăturată de către instanța de apel la adoptarea deciziei din 08.06.2017;

- instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor privind nulitatea actelor întocmite la urmărirea penală, invocate în cererea de apel, ea doar s-a referit formal la prevederile art.251 Cod de procedură penală. Privitor la

termenul de declarare a recursului, recurentul a susținut că atât el, cât și inculpatul nu a fost prezent la pronunțarea deciziei integrale de către instanța de apel. Astfel, a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel prin intermediul Judecătoriei Căușeni, la 23.10.2017.

- termenul de declarare a recursului pentru inculpatul care a lipsit, atât la etapa dezbaterilor judiciare, cât și la pronunțarea deciziei, chiar dacă a fost reprezentat de un avocat, curge din momentul aducerii la cunoștință inculpatului a conținutului deciziei integrale;

- a solicitat repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia cu casarea hotărârilor adoptate în prezenta cauză penală și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatul să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.188 alin. (4) Cod penal.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Berezovschi Adrian în numele inculpatului Aftenii Grigori, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, în cauza penală privind-l pe Aftenii Grigori, deoarece a fost declarat peste termen.

12.1. Motivând soluția, instanța de recurs a statuat că, dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 08 iunie 2017 în prezența procurorului și a avocatului inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 08 iunie 2017 (Vol. III, f.d.109-116). Părțile prezente au fost înștiințate despre data pronunțării deciziei integrale, care a avut loc la 06 iulie 2017. În ședința de judecată când s-a pronunțat decizia integrală, s-a prezentat doar procurorul, iar ceilalți participanți la proces nu au fost prezenți și nici nu a anunțat instanța de judecată de motivele neprezentării lor. Decizia integrală a instanței de apel a devenit accesibilă pentru avocatul Berezovschi Adrian începând cu data de 06 iulie 2017, ceea ce a constituit o posibilitate reală de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

Termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel curge din momentul pronunțării integrale a acesteia, aceasta fiind regula generală aplicabilă pentru toți participanții la proces, în acest sens, instanța de recurs menționând că prevederile art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că partea prezentă la un termen de judecată nu mai este înștiințată pentru termenele următoare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene, prin urmare, argumentul invocat de către

recurent, precum că termenul de declarare a recursului în cauza dată curge din data de 23.10.2017, deoarece la data indicată a recepționat prin poștă copia deciziei motivate, nu poate fi reținut, din motiv că recurentul a cunoscut despre data și ora pronunțării integrale a deciziei motivate, iar neprezentarea sa la ședință nu poate fi considerată excepție de la regula generală prevăzută de legislația penală, respectiv, recurentul a avut posibilitatea reală de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs a menționat că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului. Reieșind din circumstanțele menționate, instanța de recurs a ajuns la concluzia că recursul depus de către avocatul Berezovschi Adrian la 15 noiembrie 2017, este tardiv, deoarece a fost depus peste mai mult de trei luni de la expirarea termenului de 30 de zile prevăzut de legislația penală.

13. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, partea motivată fiind pronunțată la 06 iulie 2017, la data de 03 august 2018, a declarat recurs ordinar inculpatul Aftenii Grigore, prin care indicând în calitate de temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 13.12.2011, deciziei Curții de Apel Bender din 03 iulie 2012, deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2013, deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2015, deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 noiembrie 2015, și deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, cu pronunțarea unei decizii de achitare a lui Afteni Grigore de la învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (4) Cod penal.

13.1. În motivarea recursului, inculpatul a susținut următoarele:

- în conformitate cu jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, astfel, CEDO a reiterat în acest sens că „...în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a

fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.” (Cazurile Hiro Bălani c. S.);

- instanța de apel în decizia sa din 08 iunie 2017 doar a copiat argumentarea instanței de fond, expusă în sentința de condamnare. Asupra argumentelor apărătorului, invocate în apel, instanța de apel nu s-a expus, ci doar prin fraze de ordin general, le-a apreciat neîntemeiate, ne expunându-se asupra fiecăruia în parte;

- instanța de apel nu a luat în considerare nici faptul, că instanța de fond nu s-a expus asupra eficienței anchetei de investigare a pretensei maltratări a inculpatului, ci doar a expus respingerea probei apărării, a Raportului tehnico-științific de stabilire a urmelor de electrocutare pe scurta, fără a expune careva argumentare;

- în sentința instanței de fond este indicat precum că nici în cadrul ședinței de judecată, nici în cadrul investigațiilor întreprinse de procuror, Afteni Grigore nu a declarat că deține proba - scurta în care ar fi fost îmbrăcat în momentul în care se pretinde îmbrăcat, însă în declarațiile inculpatului depuse în fața instanței de fond, anexate la materialele acumulate de procuror în cadrul verificării circumstanțelor de maltratare, este indicat că ultimul era îmbrăcat în scurtă de toamnă de culoare albastră;

- prin ordonanța din 23.02.2011 a fost dispusă neînceperea urmăririi penale pe faptul maltratării lui Afteni Gheorghe. Menționează în fața instanței de recurs că la inițierea proceduri de verificare a invocării acțiunilor de maltratare a lui Afteni Gheorghe, după cum reiese din materialul de refuz nr. 21/11, inițiat la 04.02.2011, procurorul în Raportul său din 04.02.2011 a invocat precum că Afteni Grigore, la data de 13.10.2010, aflându-se în biroul comisarului CRP Căușeni, ar fi fost maltratată de către comisarul CRP Căușeni în prezența șefului poliției criminale V. Poloboc pentru a recunoaște comiterea faptei de tâlhărie, însă procurorul nu a indicat despre faptul electrocutării. Prin ordonanța din 23.02.2011 a fost indicat că în cadrul controlului nu au fost dovedite faptele invocate de Afteni Grigore, fiind dispusă neînceperea urmăririi penale;

- hotărârea din 4 aprilie 2006 în cauza Corsacov contra Moldovei, prin care Curtea Europeană pentru Drepturile Omului „notează faptul că atunci când o persoană face o afirmație credibilă că a suferit un tratament care ar constitui o încălcare a prevederilor articolului 3, aflându-se sub controlul poliției sau al altor funcționari similari ai statului, acea prevedere, analizată împreună cu obligația generală a statului, în conformitate cu articolul 1 al

Convenției “de a garanta tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa drepturile și obligațiile definite de Convenție”, implică în sine desfășurarea unei investigații oficiale efective. Altfel, interzicerea legală generală a torturii și tratamentului și pedepsei inumane și degradante contrar importanței sale fundamentale ar fi inefectivă în practică și ar crea posibilitatea în unele cazuri pentru funcționarii statului să abuzeze de drepturile celor aflați sub controlul lor fără ca ei să fie eventual pedepsiți. Investigația unor alegații grave de aplicare a tratamentului rău trebuie să fie completă. Acest lucru înseamnă că autoritățile trebuie întotdeauna să depună eforturi considerabile pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe anumite concluzii nefondate sau pripite pentru a înceta investigația sau a adopta decizii. Autoritățile trebuie să întreprindă toate acțiunile rezonabile aflate la dispoziția lor pentru a asigura probe cu privire la incident, care să includă, printre altele, depoziii ale martorilor oculari și expertize. Orice omisiune pe parcursul desfășurării investigației care ar putea submina capacitatea sa de a stabili cauza leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile riscă să nu corespundă unor astfel de standarde. În fine, investigația trebuie să fie rapidă. În cauze care cad sub incidența articolelor 2 și 3 ale Convenției, când se analiza eficiența investigației oficiale, Curtea deseori a evaluat dacă autoritățile au reacționat prompt la plângerile adresate de către persoane în perioada respectivă;

- analizând investigația efectuată de către procuror pe marginea pretinsei maltratări a lui Afteni Grigore în cadrul CRP Căușeni în cadrul urmăririi penale, prin prisma cerințelor față de „investigația oficială efectivă” și rapidă pe care trebuie să o exercite reprezentantul statului în cadrul urmăririi penale - procurorul, expuse în hotărârea CEDO Corsacov contra Moldovei, se constată, că în cauza dată nu a fost efectuată o asemenea investigație;

- procurorul nu a verificat cine erau acele trei persoane, la care a indicat inculpatul, în care birou au avut loc pretinsele acțiuni, fără a efectua alte acțiuni procesuale. De asemenea, în cadrul investigațiilor, nu a fost audiat însuși Afteni Grigore, pentru a verifica declarațiile acestuia pe marginea torturii invocate, ci doar s-a limitat la anexarea declarațiilor acestuia, depuse în instanța de fond. Consideră că investigația exercitată nu corespunde exigențelor specificate de către CEDO și probele dobândite la

urmărirea penală în prezenta cauză în privința lui Afteni Grigore urmează a fi declarate inadmisibile.

- celelalte probe care au fost puse la baza hotărârilor de condamnare, cum ar fi rapoarte de expertiză, procese verbale de cercetare la fața locului, de ridicare etc., care conțin neclarități și dubii care nu pot fi înlăturate, în temeiul art. 8 Cod de procedură penală urmează a fi interpretate în favoarea inculpaților și nu pot servi temei pentru o hotărâre de condamnare a inculpatului;

- instanța de apel, în mod repetat, nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, expuse supra, eroare, stabilită și de către instanța ierarhic superioară, ce nu a fost înlăturată de către instanța de apel la adoptarea deciziei din 08.06.2017. De asemenea, instanța de apel nu s-a expus și asupra nulității actelor urmării penale, invocate în apel, ci doar prin fraze generale a făcut referire la prevederile art. 251 Cod de procedură penală;

- nu a fost prezent la examinarea cauzei atât în instanța de fond cât și în instanța de apel precum și la emiterea deciziei motivată a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, astfel despre adoptarea deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 a fost posibilă doar prin scrisoare care i-a fost transmisă de rudele inculpatului deoarece la momentul actual ispășește pedeapsa penală în Federația Rusă și o eventuală posibilitate de a face cunoștință cu deciziei motivată a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 nu am avut, avocatul nu l-a informat, prin urmare este nevoie să adreseze personal cerere de recurs ordinar asupra deciziei;

- în sprijinul celor relatate a menționat Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la judecarea recursului ordinar, care stabilește în pct. 9 că termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanțelor de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei, dacă legea nu dispune altfel, iar în cazul redactării deciziei - de 30 zile după înștiințarea în scris a părților despre semnarea deciziei redactate de judecătorii completului de judecată. Termenul de declarare a recursului pentru inculpatul care a lipsit atât la dezbateri, cât și la pronunțarea deciziei, chiar dacă a fost reprezentat de avocat, curge de la înmânarea copiei de pe hotărârea judecătorească. În cazul în care recursul este depus peste termenul prevăzut de lege, instanța este obligată să stabilească motivele întârzierii și, dacă constată motive întemeiate, va trimite recursul

pentru judecare. Motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese. În cazul dat invocă faptul că condamnatul ispășește pedeapsa penală în Federația Rusă și se află pe teritoriul Federației Ruse și nu a cunoscut de adoptarea deciziei și despre decizia Curții de Apel Chișinău a cunoscut la data de 23 iulie 2018, considerând că recursul a fost declarat în termen.

14. Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a susținut dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

15. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanțelor de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Termenul de declarare a recursului pentru inculpatul care a lipsit atât la dezbateri, cât și la pronunțarea deciziei, chiar dacă a fost reprezentat de avocat, curge de la înmânarea copiei de pe hotărârea judecătorească.

În respectiva cauză, Colegiul constată că prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 24 august 2011, inculpatul Aftenii Grigorii a fost anunțat în căutare.

La interpelarea instanței de apel, prin răspunsul din 03.02.2016 a șefului IP Căușeni, Maximov Iurie, a fost comunicat faptul că la 23.01.2011 a fost intentat dosarul de căutare nr. XXXXX în privința lui Aftenii Grigori, în cauza penală nr. XXXXX din 07.10.2010, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (4) Cod penal, măsura de reprimare fiind arestul. Concomitent a fost menționat că la acel moment Aftenii Grigori a fost condamnat la 5 ani închisoare de către organele de drept din Federația Rusă. Dosarul de căutare aflându-se în categoria de extrădare, iar

conform art. 19 a Convenției Europene de Extradare din 13.12.1957, căutatul nu poate fi supus procedurii de extradare. Din materialele anexate la răspunsul oferit de către autoritățile din Federația Rusă a fost concluzionat că Aftenii Grigori execută pedeapsa de cinci ani închisoarea pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 158 alin. (3) lit. a), v) (2 episoade) și art. 158 alin. (4) lit. b) (7 episoade) Cod penal al Federației Ruse, termenul executării pedepsei fiind calculat din 06.08.2014.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 08 iunie 2017, instanța prin încheiere protocolară a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului Aftenii Grigori, decizia instanței de apel fiind emisă la aceeași dată.

La 03 august 2018 a fost înregistrat recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigori.

La recurs a fost anexată o copie, autenticată de către avocatul Berezovschii Adrian, a confirmării faptului că Aftenii Grigori a făcut cunoștință cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08.06.2017, la data de 27 iulie 2018, respectiva confirmare fiind contrasemnată de către interimarul șefului penitenciarului din Federația Rusă unde își execută pedeapsa Aftenii Grigori.

Reieșind din actele anexate la recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigori, prezumându-se veridicitatea acestora întrucât au fost autentificate de către avocatul Berezovschi Adrian, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigori a fost depus în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Din recursul declarat, Colegiul reține că inculpatul a invocat în calitate de temei de drept pentru casarea deciziei atacate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală potrivit căruia instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând decizia atacată în raport cu motivele invocate și temeiul de drept indicat de către recurent, Colegiul conchide că respectivele nu și-au găsit confirmarea astfel recursul fiind nefondat.

Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă a fost corect aplicată legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 10.1. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv prin verificarea suplimentară a acestora în ședința instanței de apel și anume: declarațiile inculpatului Aftenii G. date în faza de urmărire penală, în calitate de bănuit și de învinuit (vol. I, f. d. 172-178, 217-218); declarațiile părții vătămate Caraman Olga (vol. I, f. d. 555-556); declarațiile părții vătămate Caraman Iulia (vol. I, f. d. 563-564); declarațiile părții vătămate Caraman Alexandru (vol. I, f. d. 560-561); declarațiile părții vătămate Glazcov Nicolae (vol. I, f. d. 553); declarațiile părții vătămate Jigan Andrei (vol. I, f. d. 558); procesul verbal de cercetare la fața locului din 07.10.2010, conform căruia, fiind cercetat domiciliul lui Caraman Iulia din XXXXX, s-a constatat consecințele atacului tâlhăresc - dezordine, lucruri mărunte împrăștiate, ușile dulapurilor deschise, în una din camere, pe pat au fost depistate bucăți de scotei de culoare sură. (vol. I, f. d. 7-8); foto-tabelele care conțin imaginea obiectelor sustrase în rezultatul atacului tâlhăresc din 07 octombrie 2010 din casa lui Caraman Iulia (vol. I, f. d. 24-25); procesul-verbal de percheziție din 07 octombrie 2010, prin care se confirmă, că în cadrul percheziției în domiciliul lui Aftenii Grigori din XXXXX, au fost depistate și ridicate patru bancnote a câte 5000 ruble rusești, 3 perechi de mănuși, un cuțit, permisul pe numele lui Caraman Iulia. La momentul efectuării percheziției a fost folosită camera video model „Samsung” (vol. I, f. d. 92-94); procesul-verbal de examinare a obiectului din 08 octombrie 2010 potrivit căruia au fost cercetate obiectele ridicate la domiciliul lui Aftenii Grigori în cadrul percheziției din 07

octombrie 2010 inclusiv și 3 perechi de mănuși cu puncte din cauciuc de culoare deschisă, un cuțit din metal de culoare albă și mânerul de culoare cafenie, 4 bancnote rusești a câte 5000, permisul nr.5719 pe numele lui Caraman Iulia cu fotografie (vol. I, f. d. 102-103); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010, conform căruia, pătimitii Caraman Olga și Caraman Alexandru au recunoscut cuțitul sub nr. 2, fiind cuțitul care a fost utilizat în cadrul atacului tâlhăresc asupra lor la 07 octombrie 2010. Cuțitul nominalizat a fost ridicat în cadrul percheziției din domiciliul inculpatului Aftenii Grigori (vol. I, f. d. 235-236); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010, conform căruia, fiindu-i prezentate spre recunoaștere trei perechi de mănuși, Caraman Iulia a recunoscut după culoare, formă, modul de îmbrăcare pe mână, punctele de pe partea palmei-mănușile cu nr.3, mănușile nominalizate fiind ridicate din domiciliul inculpatului Aftenii Grigori în cadrul percheziției (vol. I, f. d. 226 - 227); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010 prin care se confirmă că, pătimită Caraman Olga a recunoscut permisul său pentru trecerea în zona de lucru în Federația Rusă, concretizând, că permisul dat se afla în portmoneul unde se aflau și banii sustrași de atacanți. Permisul pe numele lui Caraman Iulia și recunoscut de ultima, a fost ridicat de la domiciliul inculpatului Aftenii Grigori în cadrul percheziției din 07.10.2010 (vol. I, f. d. 228-229); procesele-verbale de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010, prin care se confirmă, că pătimită Caraman Olga a recunoscut mănușile sub nr.1, după culoare, după punctele pe partea palmei, după cum arată mănușile îmbrăcate pe mână și cuțitul nr 2, cu care a fost amenințat soțul său în timpul atacului tâlhăresc. (vol. I, f. d. 233-236); procesele-verbale de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010, conform cărora, pătimitul Caraman Alexandru a recunoscut mănușile sub nr.3, care le-au avut pe mâini cei care i-au atacat și cuțitul sub. nr.2 (vol. I, f. d. 240-243); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 14 octombrie 2010, conform căruia, pătimitul Caraman Alexandru, din cele trei perechi de mănuși prezentate spre recunoaștere, a recunoscut perechea cu nr.2; (vol. I, f. d. 247-248); procesele-verbale de confruntare între inculpatul Aftenii Grigori și pătimită Caraman Iulia din 15.10.2010, între inculpatul Aftenii Grigore și pătimită Caraman Olga din aceeași dată (f.d.256-262), prin care se atestă că în cadrul confruntării inculpatul Aftenii Grigori a recunoscut faptul că împreună cu alte două persoane au săvârșit atacul tâlhăresc asupra pătimitilor (vol. I, f.

d. 251-255); rapoartele de expertiză medico legală nr. nr. 407, 404, 405 din 07.10.2010 prin care se confirmă, că în rezultatul atacului tâlhăresc săvârșite asupra lor le-au fost cauzate leziuni corporale ușoare; procesul-verbal de examinare a obiectului din 08 octombrie 2010 conform căruia au fost examinate telefoanele mobile model „Nokia” și Nokia „X2” (vol. I, f. d. 106-108), toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând clar și fără echivoc motivele pentru care a respins versiunile apărării, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (4) Cod penal.

Colegiul a reținut faptul că instanța de apel în urma examinării probelor administrate în cauză, a menționat că respectivele probe au fost obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, și au fost apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Cât privește argumentele recurentului privind încălcările organului de urmărire penală admise la etapa urmăririi penale, Colegiul penal lărgit le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece din materialele cauzei, rezultă că la terminarea urmăririi penale, când învinuitul Aftenii Grigori a luat cunoștință cu materialele cauzei în prezența apărătorului Pălărie Dumitru (vol. I, f.d.326-327), atât învinuitul cât și apărătorul său nu au înaintat careva obiecții și nu au invocat nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că partea apărării a fost de acord cu legalitatea actelor respective, care în esență nu conțin careva erori.

Conform prevederilor articolului 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea i-a cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen,

nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Conform procesului – verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 05 noiembrie 2010 învinuitul și apărătorul său au înaintat o cerere prin care au solicitat încetarea urmăririi penale în privința lui Aftenii Grigori din motivul că fapta pentru care a fost pus sub învinuire nu a fost săvârșită de ultimul, respectiva cerere a fost examinată și prin ordonanța din 05 noiembrie 2010 a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 327, 328 vol. I).

Astfel, odată ce la terminarea urmăririi penale, atât învinuitul cât și apărătorul său nu au înaintat careva obiecții și nu au invocat nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, invocarea acestora la etapa examinării recursului ordinar nu poate constitui obiect de examinare.

Cu referire la alegațiile recurentului precum că, probele care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, cum ar fi rapoartele de expertiză, procese verbale de cercetare la fața locului, de ridicare, etc., care conțin neclarități și dubii care nu pot fi înlăturate, în temeiul art. 8 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului și nu pot servi temei pentru o hotărâre de condamnare a acestuia, Colegiul respinge respectivele invocări ca fiind inadmisibile de drept întrucât dezacordul recurentului cu modalitatea de apreciere a probelor efectuată de către instanțele de fond, și acordarea unei alte interpretări așa cum o dorește recurentul nu poate constitui temei de casare a deciziei instanței de apel, întrucât examinarea și aprecierea probelor este o competență exclusivă a instanțelor de judecată și nici o probă nu are o valoare sau interpretare prestabilită până la examinarea de către autoritatea competentă.

Cercetând motivele indicate de către inculpat prin prisma temeiului de drept invocat în raport cu hotărârea atacată, Colegiul penal lărgit atestă că aceste motive poartă un caracter declarativ și nu sunt susceptibile de a impune necesitatea casării deciziei instanței de apel întrucât decizia atacată este întemeiată, legală și argumentată, cuprinzând totalmente motivele pe care a fost întemeiată soluția precum și argumentarea concluziilor cu privire la pedeapsa aplicată față de inculpat.

Din materialele cauzei a fost constatat că prima instanță în ordinea prevăzută la art. 368 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, a administrat

declarațiile inculpatului Aftenii Grigori depuse în cursul urmăririi penale, unde fiind audiat în calitate de bănuțit la 12.10.2010 (f.d.171) cāt și în calitate de învinuit la 13.10.2010 (f.d.217), a recunoscut vinovăția, Colegiul stabilind cā ulterior nu a fost posibilă audierea suplimentară a acestuia din motiv cā se eschiva de la prezentarea în fața instanței de judecată pentru a participa nemijlocit la judecarea cauzei, instanța fiind nevoită să dispună anunțarea în căutare a ultimului, după care pe parcursul judecării a fost stabilit cā inculpatul este în Federația Rusă condamnat la 5 ani închisoare.

Cu referire la legațiile recurentului precum cā inculpatul Aftenii Grigori a fost suspus constrângerii fizice și psihice pentru a da declarații de recunoaștere a faptelor incriminate, Colegiul le apreciază critic întrucât respectiva invocare a constituit obiect de examinare a instanței de judecată care s-a expus clar și explicit cā afirmațiile lui Aftenii Grigori în instanță precum cā declarațiile din timpul urmăririi penale au fost depuse ca rezultat al constrângerii fizice și psihice din partea colaboratorilor de poliție, au fost verificate de către instanță și au fost apreciate ca neîntemeiate.

În primul rând, declarațiile depuse de acesta, după cum urmează din procesele verbale, au fost depuse personal, în prezența apărătorului, confirmând cā i s-au respectat drepturile. Nu a făcut declarații privind acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală asupra lui nici la faza de încheiere a urmăririi penale, unde Aftenii Grigori a confirmat cā a făcut cunoștință cu materialele cauzei și cā nu are obiecții. A avut posibilitatea să declare despre faptul maltratării și în fața instanței la prelungirea măsurii preventive, or, judecătorul direct i-a formulat o astfel de întrebare, fapt confirmat de către însăși Aftenii G. în cadrul cercetării judecătorești a fondului.

În al doilea rând, pe parcursul judecării cauzei, din inițiativa procurorului, acestuia i s-a oferit timp pentru verificarea declarațiilor inculpatului privind supunerea sa constrângerii fizice și psihice și, potrivit ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 23.02.2011 (f.d.459-460) declarațiile inculpatului nu s-au confirmat, ordonanța nominalizată fiindu-i adusă la cunoștință însă ultimul nu a contestat-o.

După prezentarea în prima instanță de către procuror a materialelor acumulate pentru verificarea declarațiilor inculpatului referitor la faptul cā în cadrul urmăririi penale ar fi fost supus influenței fizice și psihice întru obținerea declarațiilor de recunoaștere a vinovăției, apărătorul

inculpatului, Cevdari V., în scopul confirmării faptului dat, a prezentat instanței Cercetarea tehnico-științifică nr.186 din 23.03.2011, efectuată de către Centrul independent de expertize „CEXIN” la cererea avocatului Cevdari V., unde în concluzie a fost menționat că: *„Ткань куртки, принадлежащей гр-ну гр. Афтений Григорию, на участке верхней части левой спинки, имеет сквозные точечные термические повреждения диаметром до 1.2 мм, которые могли быть образованы при высоковольтной дуге, сформированной между электродами, расположенными на расстоянии друг от друга порядка 4 ММ”*. (f. d. 462-463). Prima instanță a respins respectiva cercetare în calitate de probă întrucât nu a fost întocmită cu respectarea condițiilor specificate la art. 139-141 Cod de procedură penală. Nici în cadrul ședinței de judecată când a declarat că ar fi fost supus maltratării, electrocutat în cadrul urmăririi penale și nici în cadrul investigațiilor întreprinse de procuror pentru verificarea acestor circumstanțe, inculpatul nu a menționat că deține așa numita probă - scurta în care ar fi fost îmbrăcat în momentul în care se pretinde maltratată. În sensul dat nu a fost constatat în ce împrejurări a fost ridicată această scurtă și dacă ea aparține într-adevăr inculpatului.

Cu toate că inculpatul de la audierea în calitate de bănuit și învinuit și-a schimbat poziția, pledând în cele din urmă că este nevinovat, Colegiul lărgit sub acest aspect susține poziția primei instanței care a constatat că în ipoteza în care inculpatul nu are o careva tangență cu comiterea infracțiunii incriminate, poziția acestuia de nevinovăție se combate prin însăși declarațiile depuse de acesta la urmărirea penală care coroborează întru tot cu declarațiile martorilor, și circumstanțele stabilite pe caz și anume fiind examinate în prima instanță corpurile delict-obiectele care au fost ridicate din apartamentul inculpatului în cadrul percheziției din 07.10.2010, părțile vătămate au recunoscut mânușile, cuțitul, permisul pe numele lui Caraman Iulia, iar în ședința de judecată au fost cercetate telefoanele mobile model Nokia „X2” care aparține soției inculpatului, Caragacean Natalia, și telefonul mobil de model Nokia „Expres music” care aparține inculpatului Aftenii Grigori, unde în telefonul mobil de model Nokia „Expres Music” în rubrica mesaje primite are mesajul primit la data de 07.10.2010 ora 12:43 de la telefonul 060025250, care aparține soției inculpatului Caragacean Natalia cu următorul conținut: *„Ruble rusești le rupi, șterge mesajul”* și alt mesaj parvenit la aceeași dată ora 12:38 de pe nr. XXXXX *„unul stă la ușă eu ce să fac”*, iar în telefonul de model Nokia „X2” în rubrica mesaje transmise are

mesajul „*Ruble rusești le rupi șterge mesajul*” adresat la data de 07.10.2010 ora 12:43 și în rubrica mesaje primite de la nr. XXXXX la 12:53 din 07.10.2010 „*vine unu din ei și dăi 1.000 euro*” și la ora 12:40 din 07.10.2010 - „*ascunde tot*”. Schimbul de mesaje precum și alte circumstanțe factice relatate de către inculpat în cadrul urmăririi penale, au fost confirmate de către soția acestuia Caragacean Natalia fiind audiată în calitate de martor în cadrul urmăririi penale.

În plenitudinea celor constatate, lecturând hotărârea atacată, Colegiul penal lărgit consideră că motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, ce ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești adoptate în această cauză.

Prin urmare Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, acordând apreciere tuturor argumentelor apelantului, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, întemeiat ajungând la concluzia privind menținerea sentinței fără modificări, decizia cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, așa cum este indicat în pct. 10.1 din prezenta decizie, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește, reiterarea căreia fiind inoportună, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs România din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (hotărârea Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, reieșind din faptul că decizia instanței de apel conține o motivare amplă și întemeiată, Colegiul penal lărgit o susține, însușindu-și motivarea acesteia, iar argumentele invocate de către recurent le apreciază ca fiind declarative și nesusceptibile de a impune casarea hotărârii atacate.

În viziunea Colegiului, instanța de apel judecând apelul declarat de către avocatul inculpatului, a respectat prevederile art. 414 Cod de

procedură penală, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și cercetate de instanța de apel, care s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel în raport cu argumentarea expusă de prima instanță.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea atacată conținând motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, iar recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigori fiind inadmisibil.

16. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpatul Aftenii Grigore, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, în cauza penală în privința lui *Aftenii Grigori*
XXXXX

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 aprilie 2019.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Cobzac Elena

Mardari Dumitru

Ghervas Maria